

27 | 04 | 2015.

Földművelésügyi Minisztérium

ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT

SAJTÓKÖZLEMÉNY

RCMTÉR – A SUGÁRZÁSI KÉNYSZER VÁLTOZÁSÁN ALAPULÓ ÚJ ÉGHAJLATI SZCENÁRIÓK A KÁRPÁT-MEDENCE TÉRSÉGÉRE

Az „RCMTÉR – A sugárzási kényszer változásán alapuló új éghajlati scenáriók a Kárpát-medence térségére” projekt indítóértekezlete 2015. április 27-én került megrendezésre Budapesten, az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) székházában. Az Európai Gazdasági Térség (EGT) támogatásával és az OMSZ vezetésével megvalósuló projekt a jövőbeli klímaváltozásra vonatkozó információk bővítését és fejlesztését célozza meg, s eredményei bekerülnek a hazai adaptációval kapcsolatos tervezés és döntéshozatal támogatására létrehozott Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerbe (NATÉR). A rendezvény célja a döntéshozók, a hatások vizsgálatával foglalkozó szakemberek és a sajtó tájékoztatása volt a projekt feladatairól, céljairól és várható eredményeiről, továbbá lehetőséget teremtett az eredmények potenciális felhasználói számára szakmai és tudományos együttműködések kezdeményezésére.

Az eseményt *Radics Kornélia*, az Országos Meteorológiai Szolgálat elnöke, *H. E. Tove Skarstein*, a Norvég Királyság budapesti nagykövete, valamint *Bonifertné Szigeti Márta*, a Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) ügyvezető igazgatója együttesen nyitották meg. Radics Kornélia hangsúlyozta a nemzetközi együttműködések nélkülözhetetlen szerepét, s köszönetét fejezte ki az EGT Támogatási Alapnak és a Norvég Királyságnak, hogy segítséget nyújtanak a hazai klímakutatásokhoz. Tove Skarstein felhívta a figyelmet a helyi szintű változásokra vonatkozó ismereteink bizonytalanságára, s hogy emiatt nagy jelentősége van a regionális részletek feltérképezésével foglalkozó kutatásoknak. Kiemelte: „a klímaváltozás problémája mindennél világosabban mutatja a globálizáció lényegét: a célok eléréséhez nem elegendő egyedül cselekedni – segítenünk kell egymást és közösen kell terveznünk!” Bonifertné Szigeti Márta bemutatta a REC és az „Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz” program működési elveit, melyek legfontosabb céljai a régió környezetvédelmi problémáinak megoldása, s az éghajlatváltozás hatásaival és a sérülékenységgel kapcsolatos ismeretek növelése.

A nyitóbeszédet a projekt háttérét és részleteit bemutató szakmai előadások követték. *Iványi Zsuzsanna*, a REC munkatársa az „Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz” programról szóló előadásában elmondta, hogy a program egyik legfontosabb eleme egy tudományos alapokon nyugvó információs rendszer kidolgozása, folyamatos fejlesztése és kiterjesztése minél több ágazatra, segítve ezzel az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképesség növelésének tervezését és megvalósítását. *Kajner Péter*, a NATÉR projekt menedzsere ismertette a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Nemzeti Alkalmazkodási Központ által létrehozott információs rendszert, amely mérföldköve a megfelelő fenntartható adaptációs és mitigációs stratégiák kidolgozását célzó hazai klímapolitikai döntések előkészítésének. Végezetül *Szépszó Gabriella*, az RCMTÉR projekt vezetője mutatta be a megnyitandó projektet. A 2015 decemberéig tartó munka során az Országos Meteorológiai Szolgálat az ELTE Meteorológiai Tanszéke közreműködésével új klímamodell-szimulációkat készít, melyek adatai a NATÉR rendszerbe kerülve kiindulásul szolgálnak a jövőben várható klímaváltozás különböző hatásainak számszerű vizsgálatához. A regionális modellkísérleteket a legfejlettebb modellváltozatok és a legújabb kibocsátási forgatókönyvek felhasználásával hajtják végre egy 10 km-es felbontású rácson. A projekt kiemelt célkitűzése, hogy az adatok felhasználóit (a hatásvizsgálókat,

döntéshozókat) felkészítsék a valószínűségi jellegű információk alkalmazására és „befogadására”, ami elengedhetetlen az éghajlati projekciók bizonytalanságainak érzékeltetéséhez. Ez a típusú szemlélet megalapozottabb alkalmazkodási stratégia kialakítását teszi lehetővé.

A rendezvény végén kérdések lehetőség volt megfogalmazására. A hozzászólók érdeklődtek a modellszimulációk felbontásának és a kibocsátási forgatókönyvek kiválasztásának háttéréről, valamint arról, hogy történnek-e olyan fejlesztések, amelyek lehetővé teszik a felszínváltozások figyelembe vételét. Az utóbbi felvetés azért lényeges, mert így a döntéshozók közvetlen visszacsatolást kaphatnának tájrendezési döntéseik (pl. egy erdőtelepítés) hatásáról. Egy fontos kérdés vonatkozott arra, hogyan tervezik a projektben a felhasználók számára a bizonytalanságok számszerűsítését. Válaszában a projektvezető elmondta, hogy mivel a valószínűségi jellegű információk alkalmazása eddig nem volt népszerű a felhasználók körében, ez a meteorológusok számára is új kihívás. Konzultációs workshopok keretében fogják felmérni a különböző szakterületekről érkező szakemberek és döntéshozók információigényét és lehetőségeit, majd személyre szabottan, velük közösen alakítják ki a legmegfelelőbb módszereket. Több kérdés felvetődött a NATÉR kiterjeszhetőségével kapcsolatban, elsősorban azokon a szakterületeken, melyek országhatárokon átívelő hatások vizsgálatával foglalkoznak, pl. a vízügy vagy a közlekedés esetében. *Pálvölgyi Tamás*, a Nemzeti Alkalmazkodási Központ vezetője válaszában felhívta a figyelmet arra, hogy az „Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz” program keretében az elsősorban Magyarország területére fókuszáló információs rendszer alapjait oly módon készítik el, amely később – mind térben, mind tartalmában – rugalmasan bővíthető.

A rendezvény az RCMTÉR projekt első hivatalos eseménye volt, mely alkalomra rövid ismertető anyag készült a célkitűzések és a tervek összefoglalásával (melléklet). A projektről további információ található az cmter.met.hu honlapon.